

Преглед на активите на пенсионните фондове и балансите на застрахователите в България: Последващи действия

I) Обща информация

Техническото задание за Прегледа на балансите (ПБ) в застрахователния сектор и Прегледа на активите (ПА) в сектора на пенсионните фондове предвижда, че до 31 януари 2016 г. Управляващият комитет (УК) ще одобри и ще внесе в Комисията за финансов надзор (КФН) предложение относно:

Застрахователен сектор:

- условията и критериите, въз основа на които резултатите на ПБ за застрахователния сектор ще стимулират действия по осъществяване на надзор, в т.ч. по отношение на капиталовата адекватност на застрахователните предприятия;
- очакваните срокове, в които предприятията трябва да постигнат съответствие с необходимите действия;
- проследяване на съответствието на предприятията с необходимите действия.

Сектор на пенсионните фондове:

- условията и критериите, въз основа на които резултатите от прегледа за сектора на пенсионните фондове ще предизвикат прилагането на надзорни мерки;
- очакваните срокове, в които дружествата трябва да извършат необходимите действия;
- проследяването дали дружествата са предприели необходимите действия.

Въз основа на предложението на УК, КФН ще вземе решение относно посочените по-горе условия, критерии и необходими действия и ще ги оповести до 15 февруари 2016 г. Могат да се приложат и допълнителни надзорни мерки в съответствие с националната нормативна уредба.

II) Причини за последващите действия

С оглед подобряване на координацията на икономическите политики в Европейския съюз (ЕС) Министерски съвет прие през май 2015 г. актуализацията на Националната програма за реформи (НПР). В нея са представени ангажиментите на правителството по отделни политики, в т.ч. тези, отнасящи се до небанковия финансов сектор. В допълнение, на 14 август 2015 г. в брой 62 от Държавен вестник бе обнародван Законът за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници (ЗВПКИИП). В § 10 от Преходните и заключителните разпоредби на този закон са предвидени задачите, които КФН трябва да изпълни в сътрудничество с европейските надзорни органи.

Съответно КФН ще предприеме действия за засилване на надзора и законодателството, регулиращо секторите на пенсионните фондове и застрахователите (раздел 2.2 от НПР).

Прегледите ще дадат яснота за реалното състояние на активите на участващи пенсионни фондове и балансите на участващите застрахователни предприятия и техните рискове.

Когато е необходимо, участващите дружества трябва да предприемат действия за своевременно възстановяване или подобряване на финансовото състояние и за подобряване на своето управление на риска. Това гарантира стабилността на системата и дава сигурност на всички участници, включително титулярите на застрахователни полици.

III) Последващи действия по осъществяване на надзор във основа на резултатите от прегледа на балансите за застрахователния сектор

Във основа на резултатите от ПБ и преизчисляването/анализа на пруденциалните показатели, което включва преразглеждане на подходящото ниво на техническите резерви и активите, участващите застрахователни и презастрахователни предприятия (по-долу наричани застрахователни предприятия), както и застрахователните групи и подгрупи (по-долу наричани групи), ще бъдат групирани и ще подлежат на диференцирани коригиращи последващи действия. Изисканите от КФН коригиращи действия, които следва да се осъществят от участващите застрахователни предприятия и застрахователни групи, зависят от недостига на капитал, открит в следствие на ПБ, без да се засягат каквито и да е коригиращи последващи действия, предприети след контролната дата.

1. Групиране на застрахователни предприятия и групи

Застрахователните предприятия и групи ще се групират, както следва:

A. Оценка на ниво отделно предприятие

1) **Застрахователни предприятия от група А.1:** застрахователни предприятия, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими основни собствени средства, за да покрият Минималното капиталово изискване (МКИ) и не отговарят на изискваната граница на платежоспособност¹ към 31 декември 2015 г., или ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“, застрахователни предприятия, които нарушават пруденциалния гаранционен фонд²);

2) **Застрахователни предприятия от група А.2:** застрахователни предприятия, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими основни собствени средства, за да покрият МКИ, но отговарят на изискваната граница на платежоспособност¹ към 31 декември 2015 г.;

3) **Застрахователни предприятия от група А.3:** застрахователни предприятия, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими собствени средства, за да покрият Капиталовото изискване за платежоспособност (КИП) и не отговарят на изискваната граница на

¹Посочена в член 28 от Директива 2002/83/ЕО, член 16а от Директива 73/239/ЕИО или член 37, 38 или 39 от Директива 2005/68/ЕО.

²Гаранционен фонд, както е предвиден в член 29 от Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. (преработена Директива за животозастраховане) и в член 17 от Първа директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. (Директива за застраховане, различно от животозастраховане), приложени в националната нормативна уредба.

платежоспособност³ към 31 декември 2015 г. (или, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“, застрахователни предприятия, които нарушават границата на платежоспособност и/или не спазват приложимите правила относно обезпечаването на техническите резерви чрез допустими активи);

4) **Застрахователни предприятия от група А.4:** застрахователни предприятия, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими собствени средства, за да покрият КИП, но отговарят на изискваната граница на платежоспособност² към 31 декември 2015 г.

В. Оценка на ниво група

1) **Застрахователни предприятия от група В.1:** групи, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими основни собствени средства, за да покрият Минималното капиталово изискване на ниво група (по-долу наричано долна граница на КИП на ниво група)⁴;

2) **Застрахователни предприятия от група В.2:** групи, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими собствени средства, за да покрият Капиталовото изискване за платежоспособност (КИП на ниво група) и не отговарят на Коригираната платежоспособност⁵ към 31 декември 2015 г.;

3) **Застрахователни предприятия от група В.3:** групи, които на база резултата от ПБ не разполагат с достатъчни допустими собствени средства, за да покрият КИП на ниво група, но отговарят на Коригираната платежоспособност³ към 31 декември 2015 г.

Застрахователни предприятия от група С.: застрахователни предприятия и групи, които на база резултата от ПБ отговарят на МКИ, КИП, долната граница на КИП на ниво група и КИП на ниво група (или ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“, застрахователни предприятия, които съответстват на пруденциалните показатели на „Платежоспособност I“).

2. Крайни срокове за представяне за одобрение на реалистични краткосрочни финансови схеми и планове за възстановяване

Застрахователни предприятия от групи А.1, А.2 и В.1: КФН следва да изиска от предприятията да представят краткосрочни реалистични финансови схеми за изпълнението на коригиращи действия в рамките на 30 календарни дни след публикуването на резултатите от ПБ на уеб сайта на КФН.

Застрахователни предприятия от групи А.3, А.4, В.2 и В.3: КФН следва да изиска от предприятията да представят реалистичен план за възстановяване за изпълнението на коригиращи действия в рамките на 60 календарни дни след публикуването на резултатите от ПБ на уеб сайта на КФН.

³Посочена в член 16а от Директива 73/239/ЕИО, член 28 от Директива 2002/83/ЕО или член 37, 38 или 39 от Директива 2005/68/ЕО.

⁴Предвидено в член 230 (2) от Директива 2009/138/ЕО от 25 ноември 2009 г. (по-долу наричана Директива „Платежоспособност II“).

⁵Посочена в член 9 на Директива 98/78/ЕО.

Всички предприятия (групи А. и В.) следва да пояснят допълнително как ще отговорят на рисковете, идентифицирани от ПБ, и как ще се отрази това на управлението на риска.

КФН ще анализира плановете, получени в рамките на 30 календарни дни от датата за представяне на плановете, ще предложи промени, ако е подходящо, и ще ги одобри.

В случай че участващите предприятия вече са в процес на осъществяване на одобрено действие/план за финансово възстановяване, представено пред КФН преди датата на публикуване на резултатите от ПБ, и ако тези резултати сочат, че са необходими допълнителни собствени средства, предприятието трябва да оцени достатъчността на действията/плана за финансово възстановяване и да ги актуализира, ако са недостатъчни. Въпросните предприятия ще разполагат с 30 календарни дни след публикуването на резултатите от ПБ, за да представят пред КФН актуализацията на плана, подлежаща на одобрение от КФН в рамките на горепосочения краен срок.

3. Крайни срокове за доклади за напредъка и за възстановяване на съответствието с пруденциалните показатели/коригиране на недостатъците

От **застрахователните предприятия от групи А.1 и В.1** ще се изисква да представят ежемесечно, в рамките на 3 седмици след края на отчетния месец и докато финансовото състояние бъде възстановено, доклад за напредъка пред КФН, в който се посочват предприетите мерки и постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с равнищата на МКИ и долната граница на КИП на ниво група (или ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“, постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с пруденциалния гаранционен фонд) в рамките на три месеца след публикуването на резултатите от ПБ на уеб сайта на КФН.

От **застрахователните предприятия от група А.2** ще се изисква да представят ежемесечно, в рамките на 3 седмици след края на отчетния месец и докато финансовото състояние бъде възстановено, доклад за напредъка пред КФН, в който се посочват предприетите мерки и постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с МКИ най-късно до края на декември 2016 г.

От **застрахователните предприятия от групи А.3 и В.2** ще се изисква да представят на всеки 3 месеца, в рамките на 3 седмици след края на отчетния месец и докато финансовото състояние бъде възстановено, доклад за напредъка пред КФН, в който се посочват предприетите мерки и постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с равнищата на КИП и КИП на ниво група (или ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“, предприетите мерки и постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с границата на платежоспособност и/или приложимите правила относно обезпечаването на техническите резерви чрез допустими активи) в рамките на 6 месеца след публикуването на резултатите от ПБ на уеб сайта на КФН.

От **застрахователните предприятия от групи А.4 и В.3** ще се изисква да представят на всеки 3 месеца, в рамките на 3 седмици след края на отчетния месец и докато финансовото състояние бъде възстановено, доклад за напредъка пред КФН, в който се посочват предприетите мерки и постигнатият напредък за осигуряване на съответствие с равнищата на КИП и КИП на ниво група най-късно до края на декември 2017 г.

Застрахователни предприятия от група С: в случай че независими външни експерти са установили уязвимости или недостатъци, тези предприятия ще представят планове, насочени към тяхното коригиране до края на декември 2016 г., в рамките на 30 календарни дни след публикуването на резултатите от ПБ на уеб сайта на КФН.

В случай че предприятията попадат в повече от една група, КФН може да разреши представянето на единствен план, включващ цялостните мерки за справяне с различните недостатъци.

4. Надзорни мерки

В случай че:

- 1) краткосрочната финансова схема или план за възстановяване не бъде счетен за реалистичен или достатъчен от КФН в рамките на горепосочения срок (т.е. 30 календарни дни); или
- 2) оценката на КФН на месечните и тримесечните доклади за напредъка не е установила съществен напредък по отношение на възстановяването на съответствието с МКИ и/или КИП (или пруденциалните показатели на „Платежоспособност I“, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“); или
- 3) предприятието или групата не възстанови съответствието с МКИ и/или КИП (или пруденциалните показатели на „Платежоспособност I“, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“) в края на установените крайни срокове,

в рамките на 4 седмици (от датата на представяне на краткосрочната финансова схема или плана за възстановяване или месечните и тримесечните доклади за напредъка или установения срок за възстановяване на съответствието с МКИ и/или КИП (или пруденциалните показатели на „Платежоспособност I“, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“)), КФН следва да предприеме всички необходими мерки за защита на интереса на титулярите на застрахователни полици, включително, без да се засягат други мерки, предвидени в закона, които може да се прилагат едновременно с тях, следните:

Нарушение на КИП (или нарушение на границата на платежоспособност/обезпечаването на техническите резерви чрез допустими активи, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“)

- мерки, насочени към намаляване на рисковия профил, като например да бъде поискано предприятието да се въздържа от гарантиране на нови рискове или

подновяване на висящи договори в определени сфери на икономическа дейност или да бъде поискано предприятието да промени своя портфейл от активи с цел намаляване на пазарния и кредитния риск;

- мерки, насочени към ограничаване или предотвратяване на намаляването на финансовите ресурси, като поставяне на ограничения върху плащанията на дивиденди и забрана на свободното разпореждане с активи;
- налагане на допълнителни изисквания за докладване, заедно с други мерки, с цел постигане на по-добър контрол.

Нарушение на МКИ (или нарушение на пруденциалния гаранционен фонд, ако се касае за предприятия, които са изключени от обхвата на „Платежоспособност II“ съгласно член 4 от Директива „Платежоспособност II“)

- ограничаване на свободното разпореждане с активи;
- отнемане на разрешение.

IV) Последващи действия по осъществяване на надзор във основа на резултатите от прегледа на активите за пенсионния сектор

Въз основа на резултатите от прегледа на активите (включително прегледа на рисковете на пенсионните фондове) КФН ще:

- изиска от пенсионноосигурителните дружества, при които е била налице корекция на стойността на активите на съответния фонд след ПА, да коригират стойността на един дял и да публикуват информацията относно грешката в изчислението на стойността на един дял на пенсионния фонд на своята интернет страница в съответствие с разпоредбите на чл. 21а и чл. 22 от Наредба № 9 на КФН;
- анализира въз основа на резултатите от прегледа на активите дали са необходими допълнителни промени в нормативната уредба и ще уведоми УК за резултата от анализа до 15 октомври 2016 г.;
- предложи допълнителни промени в нормативната уредба, ако са необходими, до края на 2016 г.;
- наложи принудителни административни мерки и/или административни наказания в съответствие с действащото законодателство, в случай че са установени нарушения на нормативната уредба, след извършване на допълнителни проверки, ако е необходимо.

Също така, въз основа на резултата от прегледа, включително констатациите относно рисковете, от всички пенсионноосигурителни дружества следва да се изиска да изпратят до КФН информация, в рамките на 20 календарни дни след публикуването на резултатите от ПА на интернет страницата на КФН, относно това как е повлиял резултатът от прегледа върху техните стратегии за управление на риска.

КФН ще анализира тази информация в рамките на 30 календарни дни от датата на представянето ѝ и ще даде бележки по нея, където е необходимо. Този анализ следва да доведе до актуализация на работния план на КФН по осъществяване на надзор, включително по отношение на извършването на проверки на място относно управлението на риска на пенсионните фондове.

V) Информация до ЕОЗППО, наблюдателите в УК и други държави членки

1) КФН ще представи на ЕОЗППО и наблюдателите от УК преглед на последващите действия, предприети след първоначалните оценки на краткосрочната финансова схема и плановете за възстановяване, както и на докладите за напредъка, в рамките на 2 седмици от датата на представяне на плана за възстановяване/доклада за напредъка. В случай че КФН предприеме по-строги действия за защита на интереса на титулярите на застрахователни полици, те следва да се съобщят незабавно;

2) До края на 2016 г. КФН ще представи на ЕОЗППО и на наблюдателите в УК преглед на мерките, предприети от пенсионните дружества, и мерките, приложени от надзорния орган;

3) КФН ще представи на ЕОЗППО и на наблюдателите от УК преглед относно това как е повлиял резултатът от прегледа на стратегиите за управление на риска в сектора на пенсионните фондове и неговото въздействие върху работния план на КФН по осъществяване на надзор веднага щом този анализ бъде изготвен;

4) В рамките на 3 дни от датата на мярката КФН следва да уведоми съответните надзорници на групата и засегнатите приемащи държави членки относно предприетите мерки и всякакви отклонения от планирания напредък.

5) Три месеца след края на 2017 г. (2 години след въвеждането на „Платежоспособност II“) КФН следва да представи на ЕОЗППО и наблюдателите от УК доклад, предоставящ информация относно цялостното общо състояние на българския пазар след наблюдението и предприетите действия.

Информацията ще се предоставя от КФН, без да се нарушават чл. 24 и 25 от Закона за Комисията за финансов надзор относно професионалната тайна.